

CÔNG TÁC HOẠT ĐỘNG PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TĐTT ĐÀ NẴNG

ThS. Phan Anh Tuấn

Trường Đại học TĐTT Đà Nẵng

Email: phananhtuan1982@gmail.com

Tóm tắt: Phục vụ cộng đồng là một trong các nhiệm vụ quan trọng của một cơ sở giáo dục đại học. Bài viết giới thiệu một cách tổng quan về khái niệm phục vụ cộng đồng, vai trò của hoạt động phục vụ cộng đồng với cơ sở giáo dục đại học, phân tích tính hiệu quả trong công tác kết nối và phục vụ cộng đồng tại trường Đại học Thể dục Thể thao Đà Nẵng.

Từ khóa: Phục vụ cộng đồng, thông tư, sinh viên, TĐTT.

1. Mở đầu

Điều 4, Luật Giáo dục đại học 42/VBHN-VPQH ngày 10 tháng 12 năm 2018 nêu rõ “Cơ sở giáo dục đại học là cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân, thực hiện chức năng đào tạo các trình độ của giáo dục đại học, hoạt động khoa học và công nghệ, phục vụ cộng đồng”. Khoản 1 Điều 3 thông tư 20/2020/TT-BGDĐT ngày 27 tháng 7 năm 2020 qui định “phục vụ cộng đồng” là một trong bốn nhiệm vụ của giảng viên. Vì vậy, những năm qua Đại học Thể dục Thể thao (TĐTT) Đà Nẵng coi “phục vụ cộng đồng” là một trong ba lĩnh vực hoạt động chuyên môn và cũng là nhiệm vụ chính trong định hướng phát triển của nhà trường.

2. Nội dung

2.1. Khái niệm phục vụ cộng đồng

Thuật ngữ “cộng đồng” vốn bắt nguồn từ gốc tiếng Latin là “cummunitas”, với nghĩa là toàn bộ tín đồ của một tôn giáo hay toàn bộ những người đi theo một thủ lĩnh nào đó.

Ngày nay, thuật ngữ này được sử dụng phổ biến hơn, nhưng do đối tượng nghiên cứu của nhiều khoa học chuyên ngành khác nhau

nên “cộng đồng” cũng được tiếp cận từ nhiều góc độ khác nhau và cách thức định nghĩa về khái niệm này cũng không giống nhau. Theo nghĩa chung nhất thì “Cộng đồng là tập hợp người có sức bền cố kết nội tại cao, với những tiêu chí nhận biết và quy tắc hoạt động, ứng xử chung dựa trên sự đồng thuận về ý chí, tình cảm, niềm tin và ý thức cộng đồng, nhờ đó các thành viên của cộng đồng cảm thấy có sự gắn kết họ với cộng đồng và với các thành viên khác của cộng đồng”

Theo Đại học Penn State Altoona: “phục vụ cộng đồng” được định nghĩa là hành động hỗ trợ thông qua nỗ lực của cộng đồng Đại học nói riêng, của xã hội nói chung (với tư cách là đại diện của Đại học hoặc thông qua việc sử dụng chuyên môn có liên quan) và chuyên ngành giảng viên đã chọn ngoài phạm vi giảng dạy hoặc nghiên cứu chính thức của giảng viên đó.

Thuật ngữ liên quan đến hoạt động phục vụ cộng đồng được sử dụng rất đa dạng, như hoạt động gắn kết cộng đồng (community engagement), phục vụ/dịch vụ cộng đồng (community service), học tập dựa vào cộng đồng (communitybased learning), hoạt động

vì cộng đồng (community outreach), hoạt động tình nguyện (volunteerism), NCKH dựa vào cộng đồng (community-based research),...

Bộ Giáo dục và Đào tạo có quy định về kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục đại học trong Thông tư số 12/2017/TT-BGDĐT ngày 19/5/2017 bao gồm 25 tiêu chuẩn, 111 tiêu chí trong đó có 3 tiêu chuẩn, 12 tiêu chí có liên quan trực tiếp và 6 tiêu chuẩn, 14 tiêu chí liên quan gián tiếp đến hoạt động phục vụ cộng đồng đối với một cơ sở giáo dục đại học.

2.2. Triển khai hoạt động phục vụ cộng đồng tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng

2.2.1. Về chính sách, quy trình giám sát phục vụ cộng đồng của trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Sứ mệnh của trường Đại học TDTT Đà Nẵng được xác định: “Giáo dục đào tạo và nghiên cứu khoa học vì sức khỏe thể chất cộng đồng và phát triển tài năng đất nước”. Nhà trường đã có trách nhiệm rất cao trong công tác phục vụ cộng đồng, từ việc cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao, đến việc ứng dụng nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ trong các lĩnh vực mà trường có thế mạnh để cùng phục vụ mục đích chung là phát triển đất nước theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng do Trường tổ chức đa dạng về loại hình và thu hút ngày càng nhiều người tham gia. Có nhiều loại hình và khối lượng kết nối phục vụ cộng đồng được đưa vào kế hoạch hoạt động của các đơn vị chức năng trực thuộc Trường, Công đoàn và Đoàn thanh niên.

Nhà trường xây dựng một hệ thống các văn bản quy định cụ thể về loại hình và khối lượng tham gia hoạt động kết nối và phục vụ

cộng đồng cho từng loại đối tượng với các chỉ số rõ ràng, thông qua đó giúp Nhà trường giám sát, đánh giá hệ thống: Đối với cán bộ viên chức người lao động, Nhà trường ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của Trường Đại học TDTT Đà Nẵng. Khoa chuyên môn chịu trách nhiệm giám sát loại hình và khối lượng tham gia các hoạt động đào tạo phục vụ cộng đồng. Phòng Đào tạo Quản lý khoa học và Hợp tác quốc tế chịu trách nhiệm giám sát loại hình và khối lượng tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ phục vụ cộng đồng. Công đoàn và Đoàn Thanh niên chịu trách nhiệm giám sát loại hình và khối lượng các hoạt động thiện nguyện. Đối với sinh viên, Nhà trường ban hành các văn bản pháp quy, một số tiêu chí, tiêu chuẩn làm cơ sở đo lường, đánh giá và giám sát các hoạt động cộng đồng của sinh viên (Sinh viên 5 tốt, Mùa hè xanh, Xuân tình nguyện, hiến máu nhân đạo...) nhằm hướng dẫn, hỗ trợ, kiểm soát các hoạt động này. Lấy khối lượng tham gia các hoạt động phục vụ cộng đồng của sinh viên làm một trong những tiêu chí quan trọng để đánh giá kết quả rèn luyện của sinh viên.

2.2.2. Kết quả của hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng của trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Ngoài hình thức đào tạo chính quy, Trường còn cung cấp các khóa học ngắn hạn để đáp ứng nhu cầu đa dạng của sinh viên Trường và của cộng đồng xã hội như: Các lớp bồi dưỡng tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp huấn luyện viên, huấn luyện viên chính, các lớp tin học, ngoại ngữ, chứng chỉ bơi cứu đuối, Bóng đá, Đoàn đội, Giáo dục quốc phòng an ninh được thể hiện qua bảng 1.

Bảng 1. Các lớp học bồi dưỡng ngắn hạn

Năm	2020	2021	2022	2023
Ứng dụng Công nghệ thông tin Cơ bản	297	0	363	298
Chứng nhận Tiếng Anh	351	154	127	297
Chứng nhận cứu đuối, Đoàn đội	86	81	337	422
Chứng chỉ, chứng nhận Giáo dục quốc phòng an ninh	2.847	4.833	4.876	5.906

Các hoạt động vui chơi cho con em cán bộ viên chức Nhà trường nhân ngày Quốc tế thiếu nhi, Tết trung thu hàng năm. Công đoàn cũng là đầu mối trong các hoạt động thiện nguyện phục vụ cộng đồng, đối với cán bộ, viên chức, người lao động có những hoạt động phục vụ cộng đồng được tổ chức với quy mô lớn và triển khai đồng loạt rất hiệu quả dưới hình thức trích 1 ngày lương như: Vì người nghèo, đền ơn đáp nghĩa, Thương binh Liệt sĩ 27/7, phụng dưỡng Mẹ Việt Nam anh hùng.... Các hoạt động này diễn ra đều đặn hàng năm, thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà

trường tới các hoạt động phục vụ vì cộng đồng.

Để nâng cao nhận thức của sinh viên về trách nhiệm xã hội, Nhà trường đã tích cực tổ chức các chiến dịch tình nguyện quy mô lớn như: Mùa hè xanh, Xuân tình nguyện, Tiếp sức mùa thi, Hiến máu nhân đạo. Các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng của Trường hàng năm đều được giám sát, tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm để cải tiến. Bên cạnh đó, các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng cũng thường xuyên thay đổi theo sự phát triển của đất nước với yêu cầu ngày càng cao, được thể hiện ở bảng 2.

Bảng 2. Hoạt động tình nguyện

Năm học	2020 - 2021	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024
Số chương trình tình nguyện	13	15	16	17

Kết quả loại hình kết nối và phục vụ cộng đồng ngày càng phong phú và thu hút được nhiều cán bộ viên chức, sinh viên tham gia, được thể hiện qua báo cáo tổng kết tình nguyện

hè xanh, Xuân yêu thương, hiến máu đạo.

Để nâng cao nhận thức của sinh viên về trách nhiệm xã hội, Trường đã tích cực tổ chức một số chiến dịch tình nguyện quy mô lớn như:

Bảng 3. Số đơn vị máu thu được qua từng năm

Năm 2020	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023	Năm 2024
1.077 đơn vị	1.129 đơn vị	959 đơn vị	540 đơn vị	377 đơn vị

“Hiến máu nhân đạo” là một trong những hoạt động rất nổi bật đã trải qua nhiều năm tổ chức, đó là ngày hội hiến máu toàn Trường,

không chỉ đơn thuần là một ngày hội của giới trẻ mà đây còn là ngày hội của những trái tim nhân ái, sẵn sàng tham gia hiến máu vì người

bệnh, thể hiện sự nhiệt tình tham gia của đông đảo sinh viên và đội ngũ cán bộ viên chức người lao động trong toàn trường.

Các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng của Trường hàng năm đều được giám sát chặt chẽ, tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm thông qua báo cáo của Công đoàn, Đoàn thanh

niên, hay các bài viết được đăng tải chính thức trên website của Nhà trường. Hàng năm Công đoàn Nhà trường luôn chú trọng công tác chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho cán bộ viên chức và công tác đền ơn đáp nghĩa, phụng dưỡng Mẹ Việt Nam anh hùng luôn được Nhà trường quan tâm được thể hiện qua bảng 4.

Bảng 4. Thống kê số tiền ủng hộ quỹ vì người nghèo, phụng dưỡng Mẹ Việt Nam anh hùng và tham quan, tập huấn của Công đoàn Trường

Năm học	Ủng hộ quỹ vì người nghèo, phụng dưỡng mẹ Việt Nam anh hùng	Tham quan, tập huấn CĐ
2019 - 2020	30.000.000 đồng	20.000.000 đồng
2020 - 2021	30.000.000 đồng	20.000.000 đồng
2021 - 2022	30.000.000 đồng	20.000.000 đồng
2022 - 2023	30.000.000 đồng	25.000.000 đồng
2023 - 2024	44.000.000 đồng	25.000.000 đồng

Thông qua báo cáo hàng năm của Công đoàn và Đoàn thanh niên chịu trách nhiệm phụ trách các hoạt động phục vụ cộng đồng. Nhà trường thực hiện đối sánh về loại hình và khối lượng tham gia hoạt động phục vụ cộng đồng. Căn cứ kết quả tổng kết hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng các đơn vị đề xuất thay đổi, điều chỉnh các loại hình cũng như tham gia vào các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng nhằm thực hiện chiến lược của Nhà trường.

3. Kết luận

Trường Đại học TDTT Đà Nẵng đã xây dựng một hệ thống các kế hoạch kết nối và phục vụ cộng đồng, trong đó có xác lập các loại hình và khối lượng tham gia, đánh giá tác động của hoạt động đến xã hội và đến đội ngũ cán bộ viên chức và sinh viên Nhà trường với

các chỉ tiêu rõ ràng; Trường cũng có hệ thống giám sát, khảo sát các bên liên quan để cải tiến các hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng cho từng học kỳ và từng năm học. Tuy nhiên việc xây dựng kế hoạch hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng gặp khó khăn vì chưa xây dựng các tiêu chí rõ ràng và chưa xây dựng được tiêu chí để thực hiện đối sách về tác động xã hội, kết quả của tác động kết nối và phục vụ cộng đồng đóng góp cho xã hội.

Nhà trường tiến đến xây dựng bộ các chỉ tiêu về hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng trong kế hoạch hàng năm, xây dựng tiêu chí thống kê khối lượng công tác phục vụ cộng đồng đối với giảng viên nhằm thúc đẩy, cải tiến hoạt động phục vụ cộng đồng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. PGS. TS Phạm Hồng Tung, *Nghiên cứu về cộng đồng: Khái niệm, cách tiếp cận và phân loại Viện Việt Nam học và Khoa học Phát triển*, ĐHQGHN.
- [2]. Báo cáo Tự đánh giá cơ sở giáo dục đại học theo tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục đại học của Bộ GD-ĐT, Trường Đại học TDTT Đà Nẵng, giai đoạn 2020-2024.
- [3]. <https://altoona.psu.edu/offices-divisions/academic-affairs/promotion-tenure/education-human-development-social-sciences/service-and-scholarship-service-university-society-and-profession>.
- [4]. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Thong-tu-17-2021-TT-BGDDT-chuan-chuong-trinh-dao-tao-cac-trinh-do-giao-duc-dai-hoc-450547.aspx4>.
- [5]. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Thong-tu-04-2016-TT-BGDDT-tieu-chuan-danh-gia-chat-luong-chuong-trinh-dao-tao-dai-hoc-2016-293968.aspx>.